

8 - Sınıf

İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II.ÜNİTE I.BÖLÜM DERS NOTLARI

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

A.Vahap GÖZENELİ

2/B1

Adı ve Soyadı : _____
Sınıfı : _____
Numarası : _____

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI 1914-1918**ANAHTAR KAVRAMLAR**

• Millî birlik • Cemiyetler • Kongreler • Vatanseverlik • Tam bağımsızlık • Misakımillî

Birinci Dünya Savaşı öncesinde Avrupa'nın genel durumuna bakıldığında;

- >> Sanayi İnkılabı ve Fransız İhtilalinin etkileri görülmektedir.
- >> İtalya (1870) ve Almanya (1871) siyasi birliklerini kurarak Avrupa siyasetine dahil olmuşlardır
- >> İngiltere ve Fransa, Almanya'ya karşı birbirine yakınlaşmaya başlamıştır
- >> Avusturya Macaristan İmparatorluğu, Rusya'ya karşı Almanya ile yakınlaşmıştır
- >> Avrupa devletleri kendi aralarında gruplaşmıştır. **Üçlü İttifak** ve **Üçlü İtilaf** adı verilen bloklar oluşmaya başlamıştır

Genel Sebepleri

Savaşın ortaya çıkmasında etkili olan iki önemli olay

1-Sanayi inkılabından sonra hızlanan Hammadde Pazar arayışı (Sömürgecilik)

2-Fransız İhtilali'nin yaymış olduğu milliyetçilik akımı

- 3-Avrupalı devletlerarasındaki gruplaşma
- 4-Silahlanma yarışı
- 5 Toprak kazanma arzusu
- 6-Devletlerarası tarihten gelen anlaşmazlıklar
- 7-Dünyaya egemen olma isteği vs.

Özel Sebepleri

Fransa ile Almanya'nın Alsas-Loren sorunu

Rusya'nın Panslavizm politikası ve Akdeniz'e inmek istemesi

-Avusturya-Macaristan'ın Balkanları alma isteği

İngiltere'nin en büyük sömürgeci olma özelliğini korumak istemesi

Almanya'nın ve İtalya'nın sömürge yarışına katılmak istemesi

Japonya'nın uzak doğu sömürgelerine ele geçirme isteği

ÖNEMLİ NOT

Panslavizm- Rusyanın bütün slavları bir bayrak altında toplayarak büyük bir slav imparatorluğu kurma düşüncesi veya hayali olarak tanımlanır

ÖNEMLİ NOT

Alsas Loren Fransa ile Almanya arasında bulunan zengin kömür yataklarının olduğu bölgedir.

ÖNEMLİ NOT

PanCermenizm: Almanca konuşan halkları tek bir idari çatı altında toplama amacı güden siyasal akım

ÖNEMLİ NOT

Savaşın birçok sebebi olmasına rağmen asıl sebep **EKONOMİK REKABETTİR.**

Savaşı Başlatan Olay (Görünürdeki Neden)

Avusturya - Macaristan Velihtı Prens Ferdinand'ın Saray - Bosna'ya yaptığı gezi sırasında bir Sırp Milliyetçisi Gavrilo Princip tarafından 28 Haziran 1914 tarihinde öldürülmesi ile I. Dünya Savaşı başlamıştır. Bu olay sonrasında Avusturya - Macaristan, Sırbistan'a savaş açmış; Rusya, Sırbistan'ı desteklemiştir. Bunun üzerine Almanya, Rusya ve müttefiklerine savaş ilan etmiştir

II. Ünite : **MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR**

Üçlü İtilaf Devletleri

İngiltere

Fransa

Rusya

İtalya (Taraf Değiştirmiştir.)

Üçlü İttifak Devletleri

Almanya

Avusturya-Macaristan

İtalya

Savaşın başlarında **İTTİFAK** grubunda yer alan **İTALYA**, İtilaf grubunun kendisine **BATI ANADOLU'YU** (İzmir ve çevresinin) teklif etmesi üzerine saf değiştirip **İTİLAFA** grubuna geçmiştir.)

Savaş sürecinde bloklar aşağıdaki gibi oluşmuştur

İttifak Devletleri: Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı İmparatorluğu, Bulgaristan, İtalya (İtalya sonradan taraf değiştirmiştir.)

İtilaf Devletleri: İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya, Sırbistan, Belçika, Japonya, Romanya, Portekiz, ABD, Yunanistan, Brezilya

OSMANLI DEVLETİNE KARŞI POLİTİKALAR

İngiltere: Uzakdoğu sömürgelerini korumak ve Almanya'nın Osmanlı Devleti ile yakınlaşmasını önlemek için azınlıkları ve Arapları Osmanlı'ya karşı ayaklandırmıştır

Fransa: Osmanlı ülkesinde yaşayan gayri Müslimleri kışkırtarak siyasi baskılarını arttırmış ve bu yolla Osmanlı'yı ele geçirmeye çalışmıştır

Avusturya Macaristan İmparatorluğu: Osmanlı'nın Avrupa'daki topraklarını ele geçirerek Balkanlar'da egemenlik kurmayı ve Ege denizine ulaşmayı amaçlamıştır.

Rusya: İstanbul ve Çanakkale boğazlarını ele geçirerek sıcak denizlere inmeyi ve başkenti İstanbul olan bir Slav imparatorluğu kurmayı amaçlamıştır. Bu amaçla Panslavizm politikası gütmüştür.

Almanya: Siyasi birliğini geç tamamlamış, İngiltere ile rekabet edebilmek için Osmanlı'nın Ortadoğu'daki zenginliklerini ele geçirmeyi amaçlamış, bu nedenle Osmanlı ülkesine yatırımlar yaparak ekonomik ve askeri etkinliğini arttırmaya çalışmıştır

İtalya: Siyasi birliğini geç tamamlayan ve sömürge yarışında geç kalan İtalya, Osmanlı topraklarını ele geçirmek için büyük devletlerle birlikte hareket etmiştir.

ABD: Osmanlı üzerinde söz sahibi olmak için Osmanlı topraklarında okul, hastane, matbaa gibi kurumlar açarak siyasi ve ekonomik nüfuz(güç) kazanmıştır.

İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devletini Paylaşma Planları

İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devletini paylaşmak için kendi aralarında yaptıkları bazı gizli antlaşmalar vardı Buna göre;

Rusya İstanbul, Boğazlar, Karadeniz Kıyıları ve Doğu Anadolu'yu

Fransa Suriye ve Güneydoğu Anadolu'yu

İtalya Batı Anadolu (İzmir), Antalya'yı

İngiltere Irak ve Arabistan'ı alacaktı

Almanya'nın Osmanlı'yı yanında isteme nedenleri:

Nesi Var?

Halifenin kutsal cihat ilan etme gücü

Boğazlar ve Süveyş Kanalı, Berlin - Bağdat - Basra Demir yolu

Nüfus, asker sayısı

Ham madde

Ne İşe Yarar?

İngiliz sömürgelerindeki Müslümanların ayaklanmasını sağlama

İngiltere'nin sömürgelere ve Rusya ile olan bağlantısını engelleme
Bakü petrollerine ve Hindistan'a ulaşma

Savaşı daha geniş alanlara yayarak cephe sayısını artırmak

Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu yer altı ve yer üstü kaynaklarını kullanmak

Osmanlı Devleti'nin Almanya'nın yanında savaşa katılma nedenleri

Bu savaşı Almanya'nın kazanacağını düşüncesiyle Almanya'nın yanında savaşa girerse kazanan tarafta yer almış olacaktı.

Siyasi olarak Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'ni desteklememesi ve Almanya'nın yanında yer alarak bu yalnızlıktan kurtulmak istemesi.

Turancılık ideali doğrultusunda Kafkaslar geçilerek Orta Asya Türklerini bir çatı altında toplama düşüncesini gerçekleştirmek.

Kapitülasyonlardan ve dış borçlardan kurtulma düşüncesi.

Balkan Savaşları'nda kaybettiği toprakları geri almak istemesi

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesi

Akdeniz'de İngilizlerden kaçan iki Alman (**Goben ve Breslav**) gemisi Çanakkale Boğazını geçerek Osmanlı Devletine sığındı. Uluslararası hukuk kurallarına göre Osmanlı Devletinin bu gemilere el koyması ve mürettebatını tutuklaması gerekirdi. Osmanlı Devleti bu iki gemiyi satın aldığını açıklayarak bu gemilere **Yavuz ve Midilli** adını verdi. Türk bayrağı çekilen bu gemiler, Karadeniz'e çıkarak Rus limanlarını bombaladı. Böylece Osmanlı Devleti fiilen savaşa girmiş oldu (1Kasım 1914) Osmanlı Devleti'nin Rusya'ya savaş ilan etmesinde Enver Paşa etkili olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesiyle;

- 1-Savaş geniş bir alana yayılmış,
- 2-Savaşın süresi uzamış,
- 3-Yeni cepheler açılmış, mevcut cepheler genişlemiş,
- 4-Almanya büyük ölçüde rahatlamış,
- 5-İtilaf Devletlerinin (özellikle Rusya'nın) işi zorlaşmıştır.

I.Dünya Savaşındaki cepheler üç bölüme ayrılmıştır. Bunları ezberlemek yerine kodlamak daha kolay olur.

- 1 Saldırı cepheleri "K" harfi ile başlar (Kanal ve Kafkas)
- 2 Yardım gönderdiğimiz cephelerin üçünün de son heceler "ya" ile bitiyor.
- 3-Bu bilgiler dışındaki tüm cepheler savunma cepheleridir.

Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaşı'nda görev aldığı cepheler

Kendi Sınırlarımızda: Kafkas, Çanakkale, Kanal(Süveyş), Irak-İran, Filistin-Suriye, Hicaz-Yemen

Sınırlarımız dışında: Makedonya, Romanya, Galiçya Bu cephelerde müttefiklerimize (İttifak Devletlerine) yardım ettik

Birinci Dünya Savaşı ve Osmanlı Devleti

- Osmanlının Savunma Yaptığı Cepheler
- Osmanlının Taarruz Yaptığı Cepheler
- Osmanlının Yardım Ettiği Cepheler

Galiçya
Makedonya
Romanya

Yardım

Osmanlı Devleti Galiçya Romanya ve Makedonya Cephelerine müttefiklerine yardım amacıyla asker göndermiştir.

Çanakkale
Cephesi

Savunma

İtilaf Devletleri Rusya'ya yardım etmek ve Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak için saldırdılar. Mustafa Kemal karşısında Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalar'da başarısız oldular.

Kanal
Cephesi

Taarruz

Mısır'ı geri almak ve Süveyş Kanalı'nı ele geçirerek İngilizlerin sömürgeleriyle bağlantısını kesmek amacıyla açılmıştır. Araplar İngilizlerle iş birliği yapmıştır.

Hicaz
Yemen
Cephesi

Savunma

Türk ordusu bu cephede kutsal yerleri (Mekke ve Medine) korumak için İngilizler ve onlarla iş birliği yapan Mekke Emiri Şerif Hüseyin ile savaşmak zorunda kalmıştır.

Kafkas
Cephesi

Taarruz

Ruslara karşı açılmıştır. Amaç Orta Asya Türkleri ile birleşmekti. Şiddetli kış nedeniyle felakete dönüşmüştür. Mustafa Kemal Muş ve Bitlisi kurtarmıştır.

Suriye
Filistin
Cephesi

Savunma

İngilizler bölgede ilerleyişe geçmiştir. Mustafa Kemal başarılı savunması ile İngilizleri Halep önlerinde durdurmayı başarmıştır.

Irak
İran
Cephesi

Savunma

Irak petrollerine sahip olmak ve Rusya ile birleşmek isteyen İngilizler ile savaşılmıştır. Bazı Arap kabileleri İngilizlerle işbirliği yapmıştır.

Çanakkale
Cephesi

Kafkas
Cephesi

ÇANAKKALE CEPHESİ

1-İstanbul ve Boğazları ele geçirip Osmanlı Devleti'ni saf dışı bırakmak, Rusyaya yardım götürmek, Balkan Devletleri'ni savaşa çekmek, Savaşı kısa zamanda sonuçlandırmak, isteyen İtilaf Devletleri tarafından açıldı **Sonuçları**

- ← Savaşın uzamasına neden olmuştur.
- ← Osmanlı Devletinin galip geldiği tek cephedir.
- ← Rusya, yardım alamadığı için ekonomik kriz çıkmış, Bolşevik İhtilali yaşanmış ve I. Dünya savaşından çekilmiştir.
- ← Mustafa Kemal'in tüm dünyada tanınmasına ve Milli Mücadele'nin lideri olmasına ortam hazırlamıştır Ordumuz Mustafa Kemal liderliğinde Anafartalar, Arıburnu, Kireçtepe, Conkbayırı ve Seddübbahir de düşmanı durdurmuştur.
- ← Balkan devletlerinin tutumları değişmiş, Bulgaristan İttifak Devletlerinin yanında savaşa girmiştir. (Mustafa Kemal, "Ben size taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum" sözü burada söylenmiştir)
- Nusret Mayın Gemisi ve Seyit Onbaşı** cephenin diğer sembollerindendir

KAFKAS CEPHESİ: Osmanlı Devleti'nin ilk taarruz cephesidir. Bu cephede Ruslara karşı savaştık. ➤ Gerekli tedbirler alınmadan yapılan **Sarıkamış Harekâtı** başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Aşırı soğuk ve hastalık nedeniyle 90 bine yakın askerimiz donarak Şehit düşmüştür. **Sarıkamış Faciası** olarak anılır. ➤ Çanakkale Cephesinden sonra Diyarbakır'a gönderilen Mustafa Kemal, burada gerekli tedbirleri alarak Muş ve Bitlis'i Rus işgalinden kurtardı. (1916) ➤ Rusya'da çıkan **Bolşevik İhtilali** Rusya'nın savaştan çekilmesine neden oldu. ➤ Rusya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan **3 Mart 1918 Brest Litovsk Antlaşması** ile bu cephe kapanmıştır. **Kars, Ardahan ve Batum** Osmanlı Devleti'ne geri verilmiştir. Yenildiğimiz halde **toprak kazandığımız tek cephedir.** Bu cephede Ruslarla iş birliği yapan olaylara karışan Ermeniler **Tehcir (Zorunlu Göç) Sevk ve İskan Kanunu** ile Suriyeye göç ettirilmiştir. Bu olay Ermenilerce sözde Ermeni Soykırımı diye adlandırılır Böyle bir olay söz konusu değildir

II. Ünite : **MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR**

ÖNEMLİ NOT

Mustafa Kemal Paşa'nın Birinci Dünya Savaşı'ndaki son görev yeri Suriye Filistin Cephesidir. Mustafa Kemal bu cephede önce **7. Ordu Komutanı**, daha sonra da **Yıldırım Orduları Grup Komutanı** görev yapmıştır

ÖNEMLİ NOT

Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale Cephesi dışında kısmende olsa başarı sağladığımız iki cephe: **Irak Cephesi'nde Halil (Kut) Paşa** komutasındaki Türk ordusu **Kut ül Amare'de** İngilizleri yenilgiye uğrattı ve büyük bir zafer kazandı

Hicaz Yemen Cephesi'nde ise **Çöl Kapları Fahrettin Paşa** Türk birlikleri bu cephede hem İngilizlerle hem de İngilizlerin kışkırttığı Araplarla savaşmak zorunda kalmıştır

Çanakkale Cephesi'nde Görev Yapan Komutanlar:

	Mustafa Kemal	Anafartalar Grup Komutanı
	Mareşal Fevzi Çakmak	5. Kolordu / Anafartalar Grup Komutanı
	Kâzım Karabekir	14. Piyade Tümen Komutanı
	Ali Fuat Cebesoy	25. Piyade Tümen Komutanı

Savaşın Sona Ermesi

1917 yılında Rusya'nın savaştan çekilmesi üzerine İttifak Devletleri İtilaf Devletlerine karşı üstünlük kurmuşlardı

Ancak bu durum uzun sürmedi. Almanya'nın Amerikan ticaret gemilerini batırması üzerine Amerika Birleşik Devletleri İtilaf Devletlerinin yanında savaşa girdi.

Almanya güçlü ve dinamik Amerikan ordusu karşısında tutunamadı. Almanya'nın yenileceğini anlayan İttifak Devletleri, ateşkes anlaşmaları imzalayarak savaştan çekildiler

o İlk olarak Bulgaristan savaştan çekildi.

o Müttefiklerinin yenilgiyi kabul etmesi üzerine Osmanlı Devletide, **Mondros Ateşkes Antlaşması'nı** (30 Ekim 1918) imzalayarak savaştan çekildi.

o Ardından Avusturya ve son olarak da Almanya da savaştan çekildiler.

Birinci Dünya Savaşı'nın Sonuçları

- ← Dünya Savaşı'ndan en kârlı çıkan devlet İngiltere olmuştur.
- ← İmparatorluklar (Osmanlı Devleti, Avusturya Macaristan, Rus Çarlığı) yıkılmıştır. Milli devletler ortaya çıkmıştır
- ← Çekoslovakya, Avusturya, Macaristan, Polonya ve Yugoslavya gibi yeni devletler kurulmuştur
- ← Orta Doğu ve Avrupa'nın siyasi haritası yeniden çizilmiştir.
- ← Dünya barışını korumak amacıyla **Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam)** kurulmuştur.
- ← Sömürgecilik "**manda ve himaye**" adı altında devam etmiştir
- ← Yenilen devletlerde rejim değişiklikleri meydana gelmiştir. Komünizm (Rusya), Nazizm (Almanya) ve Faşizm (İtalya) gibi totaliter (baskıcı) rejimler doğmuştur.
- ← Özellikle Almanya ve İtalya'nın izlediği ırkçı ve yayılcı politikalar II. Dünya Savaşı'nın çıkmasına neden olmuştur

Birinci Dünya Savaşı'nı Bitiren Barış Antlaşmaları

Almanya	Versailles (Versay) Antlaşması
Avusturya	Saint Germain (Sen German) Antlaşması
Bulgaristan	Neuilly (Nöyyi) Antlaşması
Macaristan	Trianon (Tiryanon) Antlaşması
Osmanlı Devleti	Sevres (Sevr) Antlaşması

ÖNEMLİ NOT

İtilaf devletleri Osmanlı ile yapılacak olan barış anlaşmasını aralarında anlaşamamaları ve işgalleri daha kolay yapabilmeleri için sona bırakmışlardır. Osmanlı ile önce Mondros Ateşkes Anlaşması ardından Sevr Barış Anlaşmasını imzalasalar da Türk Halkı Mustafa Kemal Paşa liderliğinde iki anlaşmayı da tanımayarak Kurtuluş Savaşı'nı kazanarak ikisinin de geçersizliğini Lozan Ant ile dünyaya kabul ettirmiştir

Vilson İlkeleri 8 Ocak 1918

1918 yılının başlarında ABD'nin savaşı bitirmek ve kalıcı barışı sağlamak için yayınladığı ilkelerdir. Bu ilkeler;

Madde: Yenilen devletler yenilenlerden toprak ve tazminat almayacak.

Yorum: İttifak Devletleri ateşkes antlaşmalarını bu maddeye güvenerek imzalamıştır.

Madde: Türk egemenliği altında yaşayan diğer milletler, çoğunlukta olduğu bölgelerde kendi geleceğini kendisi belirleyecek.

Yorum: Osmanlı Devletini milliyetçilik esasına göre parçalamayı amaçlar.

Madde: Osmanlı Devleti'nde Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelerde Türk hâkimiyeti kesin olarak sağlanacaktır.

Yorum: Osmanlının ateşkesi imzalamasında etkilidir. Yararlı Cemiyetler bu maddeden faydalanmıştır.

Madde: Boğazlar Dünya devletlerinin ticaret gemilerine açık olacak.

Yorum: Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarını sınırlandırmaktadır.

Madde: Dünya barışını korumak için uluslararası bir kurul oluşturulmalıdır.

Yorum: Paris Barış Konferansında Cemiyet-i Akvam'ın (Milletler Cemiyeti) kurulması karara bağlanmıştır.

Madde: Devletler arasında gizli antlaşmalar yapılmayacak.

Yorum: Devletler arasında açık diplomasi amaçlanmıştır.

Savaş sırasında yayınlanan Wilson İlkeleri'nin yenilen devletlerin lehine maddeleri Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çekilmesini hızlandırmıştır. Lakin anlaşma işgalleri engelleyemediği gibi işgallere ortam hazırlamamıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Limni Adasının Mondros Limanında Osmanlı Devleti adına Rauf Bey (Orbay) İtilaf Devletleri adına Amiral Calthorpe

Osmanlı Devleti'nin Egemenlik Haklarını Kısıtlayan Maddeler

1. Madde: Çanakkale ve İstanbul Boğazları açılacak, bölge İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.

Yorum: Anadolu ve Trakya'nın bağlantısı kesilmiş, Osmanlı'nın toprak bütünlüğü zarar görmüştür.

7. Madde: İtilaf Devletleri güvenliklerini tehlikede gördükleri herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecek.

Yorum: İtilaflar bu maddeye dayanarak Anadolu'yu işgal etmişlerdir.

24. Madde: Vilâyet-i Sitt'e'de (Van, Elazığ, Diyarbakır, Bitlis, Erzurum, Sivas) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebilecek.

Yorum: Doğu'da Ermenistan Devleti kurulması amaçlanmıştır.

12. Madde: Hükûmet haberleşmeleri dışındaki tüm haberleşme araçları İtilaf Devletleri'nin denetimine girecek.

Yorum: İtilaf Devletleri kendilerine karşı oluşabilecek direnişleri ve tepkileri engellemek istemiştir.

Askerî Hükûmler

4. Madde: Osmanlı Devleti'nin elindeki bütün savaş esirleri serbest bırakılacak, buna karşılık Türk esirler İtilaf Devletleri'nin denetiminde kalacaklardır.

Yorum: Devletler arası eşitlik ilkesine uyulmamıştır.

5. Madde: Sınırların korunması ve ülke içinde güvenliğin sağlanması için gerekli birlikler dışında Osmanlı ordusu derhâl terhis edilecektir.

Yorum: Osmanlı Devleti'ni savunmasız duruma düşürüp, işgalleri kolaylıkla gerçekleştirmeyi amaçlamışlardır.

Ekonomik Hükûmler

9. Madde: İtilaf Devletleri bütün liman ve tersanelerden yararlanabileceklerdir.

10. Madde: Toros tünelleri, demir yolları ve deniz işletmeleri İtilaf Devletleri'ne bırakılacaktır.

İşgallerin Başlamasında; Ateşkesin 7 ve 24 maddeleri işgallerin hukuki dayanağı oldu Osmanlı topraklarında İlk İşgal Musul (İngilizler) Anadolu'da ilk işgal Hatay-Dörtyol (Fransızlar) İşgallere ilk direniş Hatay-Dörtyol

ÖNEMLİ NOT

Mondros'tan sonra ordusunu dağıtmayan komutan **15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir**'dir.

Mondros Sonrası Gerçekleşen İşgaller

İngiltere	Musul, Urfa, Antep ve Maraş
Fransa	Mersin, Adana ve çevresi
İtalya	Antalya, Konya ve Muğla
Yunanistan	İzmir ve çevresi

Mondros Ateşkes Antlaşması ile;

- Osmanlı Devleti **fiilen sona ermiş**,
- Anadolu **işgallere açık hale gelmiş**,
- İlk işgaller başlamış,
- Türk milleti işgallere karşı **bölgesel direniş cemiyetleri** kurmaya başlamıştır.

ÖNEMLİ NOT

13 Kasım 1918 İtilaf Devletleri donanması tarafından İstanbul fiilen işgal edildi
Bu durum karşısında M. Kemal Paşa "**Geldikleri gibi giderler!**" ifadesini kullanmıştır
Bu sözü O'nun; "idealistliğini, kararlılığını, ileri görüşlülüğünü, vatan ve millet sevgisini, milletine olan inancını" gösterir.

18 Ocak 1919 Paris Barış Konferansı

Konferansın toplanış amacı, yenilen devletlerle imzalanacak barış antlaşmalarının şartlarını belirlemektir. Konferansta Avrupa'nın yeni sınırları ve Osmanlı topraklarının paylaşılması ile ilgili konular üzerinde durulmuştur.

Sonuçları;

Yeni bir savaşın çıkmasını önlemek için **Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam)** kuruldu.

Savaşı kaybeden devletlerle yapılacak antlaşmaların esasları belirlendi.

Osmanlı toprakları paylaşıldı

Sömürgecilik yerine manda ve himaye anlayışı geliştirildi

Not: Milletler Cemiyeti'nin kurulması ve sömürgeciliğin yerine manda ve himayenin getirilmesinde "Wilson İlkeleri"ne ters düşmemek etkili olmuştur Ayrıca Osmanlı topraklarının paylaşımı sırasında daha önce İtalyanlara vaat edilen Batı Anadolu (İzmir) topraklarının Rumlara verilmesi üzerine İtalya konferansı terk etmiştir

! Unutmayınız

7. madde, tüm ülkeyi işgale açık bir duruma getirmiştir.

24. madde, Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurma amacı taşımaktadır.

ÖNEMLİ NOT

Wilson ilkelerinin **Sömürgecilik** yapılmayacak maddesine karşı **manda ve himaye** fikri ilk kez burada ortaya atılmıştır.

İzmir'in İşgali 15 Mayıs 1919

Paris Barış Konferansı ve Mondros'un 7. maddesine dayanarak 15 Mayıs 1919'da İzmir Yunanlılar (Rumlar) tarafından işgal edildi. Bunun üzerine Ege halkı Redd-i İlhak (işgali red) fikrini ortaya attı, cemiyetler oluşturuldu. **Kuvay-i Milliye** oluşturuldu.

Yunanların Türk topraklarındaki bu haksız işgallerine ve azınlıkların taşkınlıklarına dayanamayan **"Hukuk-ı Beşer (İnsan Hakları)"** gazetesinin başyazarı Hasan Tahsin, millî duygularla hareket ederek Yunan ordusuna ilk kurşunu sıktı. Hasan Tahsin, Yunan askerleri tarafından olay yerinde şehit edildi. İzmir'in işgali ve atılan bu ilk kurşun Türk milletinin kurtuluş mücadelesinde önemli bir yere sahiptir.

! Unutmayınız

Amiral Bristol Raporu

Yunanlılar İzmir'i işgal edince katliama başladılar. Protestolar, mitingler düzenlendi. Avrupa'da Türklerin tepkileri nedeniyle **Amerikalı Amiral Bristol** başkanlığındaki heyeti (**İngiltere, İtalyan, Fransız temsilcilerden oluşuyordu.**) bölgeye gönderildi ve rapor hazırladı. Raporda Yunan işgalinin haksız olduğu ve bölgede Türklerin çoğunlukta olduğu belirtilmiştir.

NOT: Amiral Bristol Raporu Türk milli mücadelesinin haklı olduğunu kabul eden ve destekleyen **İlk Uluslararası** belgedir.

İşgallere Verilen Tepkiler

İşgal yıllarında Osmanlı Devleti içerisinde işgallere karşı şu tablo ortaya çıkmıştır

İstanbul Hükûmeti

teslimiyetçi
antlaşmaya uyulursa
işgallerin geçici olduğu
inancında

Azınlıklar

işgallere
zemin hazırlamak
için karışıklıklar
çıkarmakla
uğraşanlar

Türk Halkı

teslimiyetçi
halife ve
saltanata bağlı
olanlar

Ya istiklal Ya ölüm
bağımsızlığı koruma
arzusu anlayışında
olanlar

! Unutmayınız

Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda Osmanlı Devleti yöneticileri gerek ABD'nin yayınladığı Wilson İlkelerinin yeniler yenilen devletlerden toprak almayacak maddesine güvenerek, gerek içinde bulunduğu zor şartlardan dolayı ateşkes adı verilen lakin açıkça işgale, yok etmeye dayalı maddeleri olan Mondrosu imzalanmıştı. Mondrosun imzalanmasıyla Osmanlı Devletinde yaşayan azınlıklar dış güçlerinde etkisiyle **Mondorsun 7. ve 24** maddesi ile ve Wilson İlkelerinin **çoğunluk** maddesinin gerçekleşebilmesi için Osmanlı Devleti topraklarında kendi çıkarları doğrultusunda **Zararlı Cemiyetler** kurdular.